HOTĂRÂRILE SFINTELOR SINOADE ECUMENICE

HOTĂRÂRILE SFINTELOR SINOADE ECUMENICE

ANATEMATISMELE
Sfântului Chiril al Alexandriei

Cartea a fost tipărită de
Editura Sfântul Nectarie, Bucureşti, 2003

Ediție electronică

APOLOGETICUM
2005

Cuprins

„Chiar dacă noi sau un înger din cer v-ar vesti altă Evanghelie decât aceea pe care v-am vestit-o - să fie anatema!" (Gal. 1, 8).

Cuvânt înainte

Cu ajutorul lui Dumnezeu şi datorită ostenelii iubitorilor de Hristos care s-au nevoit în mai multe rânduri pentru a traduce din Hotărârile Sfintelor Sinoade Ecumenice, tipărim prima carte în limba română care conţine acest tezaur[1].

Considerăm că această propunere editorială apare la momentul oportun: în vremuri în care din ce în ce mai mulţi oameni îşi întocmesc o credinţă proprie, amestecând frumuseţea Ortodoxiei cu praful cugetărilor narcisiste sau cu otrava ereziilor, creştinii au nevoie din ce în ce mai mult de repere spirituale care să îi ajute să nu se lase înghiţiţi de rătăcire.

Mitropolitul Hierotheos Vlachos a spus că „suntem ai Bisericii în măsura în care suntem ai Sfinţilor Părinţi". Această cugetare a [prea-sfinţiei sale] poate fi înţeleasă şi astfel: „suntem ai Bisericii în măsura în care suntem ai Sfintelor Sinoade Ecumenice, adică în măsura în care primim şi mărturisim învăţătura lor.

Crezul, Simbolul de credinţă al Bisericii lui Hristos, este roada primului Sfânt Sinod Ecumenic. Cine mărturiseşte acest Crez este de un cuget cu Sfinţii Părinţi care l-au întocmit. Biruinţa icoanelor împotriva duşmanilor ei a fost roada celui

[1] Traducere apărută iniţial în *Icoana din adânc,* nr. 5/ 2002.

de-al şaptelea Sinod Ecumenic. Cine cinsteşte icoanele este de un cuget cu Sfinții Părinți de la acest Sfânt Sinod.

Numai cine crede toate cele statornicite de aceste Sinoade de Dumnezeu adunate poate merge pe calea mântuirii. Cei care primesc în inimile lor duhul necredinței, cei care se îndoiesc sau refuză să primească învățătura lor, stau sub osânda anatemei.

Suntem conştienți de faptul că tipărirea acestor texte nu îi poate determina pe cei şovăitori în credință să primească adevărul Bisericii. Dar încercăm să le dăm ocazia de a-şi preciza singuri poziția față de Ortodoxie.

Cine primeşte învățătura acestor Sinoade rămâne în Biserică. Dar cine se îndoieşte de această învățătură, fie şi de o mică parte din ea, nu mai este ortodox. Fie el ierarh sau preot, călugăr sau laic, cel care se îndoieşte de adevărul Sfintelor Sinoade se îndoieşte de adevărul Ortodoxiei; se îndoieşte de Hristos.

Fie ca fiii Bisericii să primească folos şi întărire în credință prin citirea acestei cărți. Dumnezeu să îi învețe să iubească şi să mărturisească Ortodoxia până la sfârşitul vieții...

Editorul

În loc de introducere:

Despre Predania Bisericii lui Hristos[2]

Părintele Iustin Popovici

Sfinții Apostoli sunt cei dintâi dumnezei-oameni după har. În toată viața lor, fiecare dintre ei, urmând Apostolului Pavel, zice despre sine: „Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine” (Galateni 2, 20). Fiecare dintre ei este Hristos repetat, sau mai bine zis Hristos prelungit. La ei toate sunt dumnezeu-omeneşti, pentru că toate sunt din Dumnezeu-Omul Hristos, însuşit de bună-voie prin sfânta lucrare a dumnezeieştilor fapte bune ale credinței, dragostei, nădejdii, rugăciunii, postului şi ale celorlalte. Iar aceasta înseamnă că în ei tot ceea ce este omenesc trăieşte de bună-voie prin Dumnezeu-Omul, gândeşte prin Dumnezeu-Omul, lucrează prin Dumnezeu-Omul. Pentru Sfinții Apostoli, Iisus Hristos cel istoric, Dumnezeu-Omul pe Care ei îl propovăduiesc, este cel mai înalt, bun, şi ultimul a-tot-criteriu.

Tot ce au în sine este de la Dumnezeu-Omul, pentru Dumnezeu-Omul şi în Dumnezeu-Omul. Şi aşa stau lucrurile totdeauna, şi aşa stau ele pretutindeni. Aceasta este pentru ei nemurire, atât în timpul pământesc, cât şi în spațiul pământesc.

Această dumnezeu-omenească apostolicitate se prelungeşte toată asupra urmaşilor purtători de Hristos ai Apostolilor: asupra Sfinților Părinți, între Sfinții Apostoli şi Sfinții Părinți nu este, în esență, nici o deosebire: în ei deopotrivă trăieşte şi lucrează şi dă nemurire şi înveşniceşte

[2] Din volumul părintelui Iustin Popovici - *Biserica Ortodoxă şi ecumenismul.* Mănăstirea Sfinții Arhangheli, 2002, pp. 44-48

Unul şi Acelaşi Dumnezeu-Om Hristos, Care ieri, astăzi şi în veci este Acelaşi (Evrei 18, 8). Prin Sfinţii Părinţi se continuă Sfinţii Apostoli, cu toate dumnezeu-omeneştile lor bogăţii, dumnezeu-omeneştile lumini, dumnezeu-omeneştile sfinţenii, dumnezeu-omeneştile Taine, dumnezeu-omeneştile fapte bune. Cu adevărat, Sfinţii Părinţi apostolesc neîncetat, şi ca persoane deosebite îndumnezeu-omenite, şi ca episcopi ai Bisericilor locale, şi ca mădulare ale Sfintelor Soboare a toată lumea şi ale Sfintelor Soboare locale. Pentru ei toţi există un singur adevăr, singurul a-tot-adevăr: Dumnezeu-Omul Iisus Hristos. Iată, Sfintele Soboare a toată lumea, de la primul până la cel din urmă, mărturisesc, apără, cred, binevestesc şi păzesc cu toată trezvia o singură a-tot-valoare: pe Dumnezeu-Omul, pe Domnul Iisus Hristos.

Tradiţia de căpătâi a Bisericii Ortodoxe este Dumnezeu-Omul Hristos cel viu, aflat întreg în trupul dumnezeu-omenesc al Bisericii, căruia El îi este Cap nemuritor şi veşnic. Aceasta nu este doar bună-vestire, ci şi a-tot-buna vestire a Sfinţilor Apostoli şi a Sfinţilor Părinţi. Ei nu ştiu altceva fără numai pe Hristos Cel răstignit, Hristos Cel înviat, Hristos Cel înălţat. Ei toţi, prin întreaga lor viaţă şi învăţătură, mărturisesc într-un suflet şi într-un glas: Mântuitorul Hristos este întreg în Biserica Sa, ca în trupul Său. Fiecare dintre Sfinţii Părinţi poate pe drept cuvânt să spună împreună cu Sfântul Maxim Mărturisitorul: „Nu voi grăi nicidecum ceva al meu. Ci numai ceea ce am fost învăţat de către Părinţi, aceea zic."

Iar din nemuritoarea bună-vestire a Sfântului Ioan Damaschin răsună mărturisirea cea sobornicească a tuturor de Dumnezeu proslăviţilor Părinţi: „Toate câte ne-au fost predanisite prin Lege şi Prooroci şi Apostoli şi Evanghelişti le primim, le cunoaştem şi le cinstim, nimic căutând în afară de acestea. Noi pe acestea le vom iubi şi în ele vom rămâne, netrecând hotarele cele veşnice (Pilde 22, 28), nici stricând dumnezeiasca Predanie". Acelaşi Părinte, vorbind tuturor

ortodocşilor, zice: „Pentru aceasta, fraţilor, să stăm pe piatra credinţei şi pe Predania Bisericii, nepărăsind hotarele pe care le-au pus Sfinţii noştri Părinţi, nedând prilej celor ce vor să izvodească şi să strice zidirea Sfintei lui Dumnezeu soborniceşti şi apostoleşti Biserici. Căci dacă s-ar da voie oricui ar voi, după puţină vreme tot trupul Bisericii se va strica."

Sfânta Tradiţie este toată de la Dumnezeu-Omul, toată de la Sfinţii Apostoli, toată de la Sfinţii Părinţi, toată de la Biserică, în Biserică, prin Biserică. Sfinţii Părinţi nu sunt altceva decât „păzitorii predaniilor apostoleşti". Ei toţi, ca şi Sfinţii Apostoli, sunt numai „martori" ai unui singur adevăr - a-tot-adevăr: Dumnezeu-Omul Hristos. Pe Acesta îl mărturisesc şi îl propovăduiesc ei, „gurile cele cu totul de aur ale lui Dumnezeu Cuvântul" (Duminica Sfinţilor Părinţi).

Succesiunea apostolească are de la început şi până la sfârşit fire dumnezeu-omenească. Ce le predanisesc Apostolii ca moştenire urmaşilor lor? Pe însuşi Dumnezeu-Omul Hristos, cu toate bogăţiile netrecătoare ale Persoanei Sale dumnezeu-omeneşti, pe Hristos - Capul Bisericii, singurul Cap al ei. Dacă nu predanisește aceasta, succesiunea apostolească încetează să mai fie apostolească, şi atunci nu mai există în fapt Tradiţie apostolească, ierarhie apostolească, Biserică apostolească.

Sfânta Predanie este Evanghelia Domnului Hristos şi este Însuşi Domnul Hristos, pe Care puterea Duhului Sfânt Îl strămută în orice suflet credincios şi în toată Biserica. Tot ceea ce este al lui Hristos devine, prin puterea Duhului Sfânt, al nostru, al oamenilor - şi asta în trupul Bisericii. Duhul Sfânt, ca suflet al Bisericii, îl face „de un trup" cu Dumnezeu-Omul (Efeseni 3:6). Cu adevărat: Duhul Sfânt îndumnezeieşte prin har pe fiecare credincios. Ce este viaţa în Biserică? Nimic altceva decât în-dumnezeu-omenirea harică a fiecărui credincios prin faptele bune evanghelice personale; în-creştinarea şi îm-bisericirea lui. Toată viaţa creştinilor este o necurmată Cincizecime hristocentrică: Duhul Sfânt, prin

Sfintele Taine şi sfintele fapte bune, transmite pe Mântuitorul Hristos fiecărui credincios, Îl face Predanie vie, viaţă a noastră vie: ,,Hristos în viaţa noastră” (Coloseni 3, 4). Prin aceasta şi tot ce este al lui Hristos devine al nostru, pentru toată veşnicia al nostru: şi adevărul Său, şi dreptatea Sa, şi dragostea Sa, şi viaţa Sa, şi Ipostasul Său dumnezeiesc.

Ce este Sfânta Predanie ? Este Însuşi Domnul Iisus Hristos Dumnezeu-Omul, cu toate bogăţiile Ipostasului Său dumnezeiesc şi, prin El, şi pentru El, ale întregii Sfinte Treimi. Aceasta s-a dat şi s-a arătat cel mai deplin în Sfânta Liturghie, în care pentru noi şi pentru a noastră mântuire se vesteşte şi se înnoieşte întreaga dumnezeu-omeneasca iconomie de mântuire a oamenilor. În Sfânta Liturghie este tot Dumnezeu-Omul, cu toate darurile Sale minunate şi de minuni făcătoare; în Sfânta Liturghie, şi îndeobşte în viaţa de rugăciune, în viaţa liturgică a Bisericii. Prin toate acestea răsună fără contenire buna-vestire a-tot-iubitoare de oameni a Mântuitorului: *Iată, Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârşitul veacului* (Matei 28, 20), întreg în apostolicitate şi, prin apostolicitate, cu toţi credincioşii, până la sfârşitul veacului. Tocmai aceasta este întreaga Sfântă Predanie a Bisericii Ortodoxe apostoleşti: viaţa în Hristos - viaţa în Sfânta Treime, în-creştinare, în-treimificare (cf. Matei 28, 19-20).

Din cale-afară de însemnat este acest lucru: în Biserica Ortodoxă a lui Hristos, Sfânta Predanie, întotdeauna vie şi de viaţă făcătoare, este alcătuită din: Sfânta Liturghie, toate sfintele slujbe dumnezeieşti, toate Sfintele Taine, toate sfintele fapte bune, tot adevărul veşnic, toată dreptatea veşnică, toată dragostea veşnică, toată viaţa veşnică, tot Dumnezeu-Omul Hristos, toată Sfânta Treime, toată viaţa dumnezeu-omenească a Bisericii în toată plinătatea sa dumnezeu-omenească, împreună cu Preasfânta Născătoare de Dumnezeu şi cu toţi Sfinţii.

Persoana Dumnezeu-Omului, a Domnului Hristos, se află schimbată la faţă în Biserică, cufundată în neţărmurita mare de rugăciune, de slujire dumnezeiască a harului, şi este toată în Sfânta Liturghie şi toată în Biserică. Iată ce este Sfânta Predanie. Acest adevăr îl binevestesc şi îl mărturisesc Sfinţii Părinţi şi Sfintele Soboare a toată lumea. Prin rugăciune şi bună-credinţă se păzeşte Sfânta Predanie de tot demonismul omenesc şi umanismul diavolesc. Şi în ea este întreg Domnul Hristos, Care este şi veşnica Predanie a Bisericii. *Mare este taina bunei-credinţe: Dumnezeu S-a arătat în trup* (l Timotei 3, 16). S-a arătat ca om, Dumnezeu-Om, ca Biserică, şi prin nevoinţa Sa iubitoare de oameni a mântuirii şi în-dumnezeu-omenirii omului a mărit şi a înălţat fiinţa omenească mai presus de preasfinţii heruvimi şi de a-tot-sfinţii serafimi.

HOTĂRÂRILE[3]

SFINTELOR

SINOADE

ECUMENICE

[3] În revista *Icoana din adânc* (NR. 5/67 mai 2003 pag. 3-7) titlul este: HOTĂRÂRILE DOGMATICE ALE CELOR ŞAPTE SFINTE SINOADE ECUMENICE (diotorisire: părintele Rodion Ilie; colaţionare: Teognost)

Sinodul Întâi Ecumenic de la Niceea (325)

Despre dumnezeirea lui Hristos
Împotriva arienilor

Crezul mărturisit de către cei 318 Părinți

Credem într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atotputernic, Făcătorul tuturor celor văzute şi celor nevăzute. Şi într-Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, născut din Tatăl, Unul Născut, adică din [ființa] Tatălui, Dumnezeu din Dumnezeu, lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, iar nu făcut, Cel de-o-ființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut, atât cele din cer cât şi cele de pe pământ; Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire S-a pogorât şi S-a întrupat şi S-a făcut om, a pătimit şi a înviat a treia zi, S-a înălțat la ceruri şi va veni să judece viii şi morții; şi în Duhul Sfânt.

Iar pe aceia care spun că a fost o vreme când [Fiul lui Dumnezeu] nu era şi că înainte de a Se fi născut nu era, şi că S-a făcut din cele ce nu erau, sau dintr-un alt ipostas sau substanță, sau pe aceia care spun că Fiul lui Dumnezeu este schimbător sau stricăcios, **pe [toți] aceştia Biserica apostolească şi sobornicească îi dă anatemei.**[4]

[4] Sublinierea aparţine revistei *Icoana din anânc*; în continuare, tot ceea ce va apare cu albastru reprezintă subliniari făcute în revista *Icoana din adânc*.

Sinodul al doilea Ecumenic de la Constantinopol (381)

Despre Duhul Sfânt

Împotriva pnevmatomahilor

Crezul mărturisit de către cei 150 de Părinți

Credem într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atotputernic, Făcătorul tuturor celor văzute şi celor nevăzute. Şi Într-Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, născut din Tatăl, Unul Născut, Care din Tatăl S-a născut mai înainte de toți vecii, lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, iar nu făcut, Cel de-o-ființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut, Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire S-a pogorât din ceruri şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Fecioara Măria şi S-a făcut om; şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Ponțiu Pilat, şi a pătimit şi S-a îngropat, şi a înviat a treia zi, după Scripturi, şi S-a înălțat la ceruri, şi şade de-a dreapta Tatălui, şi iarăşi va să vină, să judece vii şi morții, a Cărui împărăție nu va avea sfârşit. Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viață făcătorul, Care din Tatăl purcede, Cel ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, Care a grăit prin prooroci. Şi întru una sfântă, sobornicească şi apostolească Biserică. Mărturisim un [singur] botez spre iertarea păcatelor. Aşteptăm învierea morților şi viața veacului ce va să vină. Amin.

Sinodul al treilea Ecumenic de la Efes (431)

Despre Maica Domnului

Împotriva nestorienilor

Sinodul de la Niceea a formulat această mărturisire de credinţă:

(Urmează Crezul de la Niceea:) Credem...

Sinodul a hotărât ca toţi să primească această sfântă mărturisire de credinţă; căci este dreaptă şi îndeajuns pentru mântuirea lumii. Dar pentru că unii se prefac a o mărturisi şi a o primi, dar răstălmăcesc puterea înţelesurilor după placul lor, şi stâlcesc adevărul, fiindcă sunt fiii rătăcirii şi copiii pierzaniei, a fost de trebuinţă să se adauge insuflatele mărturii ale Sfinţilor Părinţi drept-credincioşi care sunt chezăşie pentru felul în care au înţeles şi au îndrăznit să propovăduiască [adevărul], încât să fie limpede, şi pentru ca toţi cei care au o credinţă dreaptă şi nepătată să îl înţeleagă, să îl tâlcuiască şi să îl propovăduiască în acest fel.

(Notă: aici se află un florilegiu de texte adunate din scrierile Părinţilor şi actele privitoare la preotul Harisie).

După citirea acestor documente, Sfântul Sinod a hotărât că **nimănui nu îi este îngăduit să propovăduiască, să scrie sau să alcătuiască o altă mărturisire de credinţă decât cea statornicită de Sfinţii Părinţi adunaţi la Niceea împreună cu** Duhul Sfânt.

Cei care vor îndrăzni să alcătuiască o altă mărturisire de credinţă, să o mărturisească celor ce vor să vină la cunoaşterea adevărului fie din rătăcirile elineşti [păgâneşti], fie de la cele

iudaiceşti sau de la oricare altă erezie, [aceia], dacă sunt episcopi sau clerici, **vor fi caterisiți**, episcopii din treapta episcopiei şi clericii din cler; dacă sunt laici, **vor fi dați anatemei**.

În acelaşi chip, dacă vreunul dintre episcopi sau clerici sau laici vor fi aflați crezând sau învățând cele înfățişate în expunerea preotului Harisie despre întruparea Fiului lui Dumnezeu Cel Unul Născut, sau învățăturile cele stricate şi răstălmăcite ale lui Nestorie, adăugate [acestora], să fie supuşi osândirii acestui Sfânt Sinod Ecumenic, astfel încât episcopul vădit să fie îndepărtat din treapta episcopiei şi depus, iar clericul de asemenea să fie caterisit; dacă este laic, **să fie dat anatemei,** precum s-a zis.

Sinodul al patrulea Ecumenic
de la Calcedon (451)

Despre cele două firi ale lui Hristos

Împotriva monofiziților

Sfântul şi Marele şi Ecumenicul sinod strâns cu harul lui Dumnezeu şi la îndemnul prea binecredincioşilor şi de Dumnezeu iubitorilor de Hristos împăraţi, auguştii Valentinian şi Marcian, în Calcedon, metropola eparhiei Bithiniei, în biserica Sfintei Mucenițe Eufimia, cea biruitoare în Hristos, a hotărât cele ce urmează:

Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos, întărind pe ucenicii Săi în cunoaşterea credinței, a spus: „pacea Mea v-o dau vouă, pacea Mea o las vouă”, pentru ca **nimeni să nu se separe de aproapele său în dogmele credinței, ci la fel să se arate cu toții în propovăduirea adevărului.** Dar fiindcă cel rău nu încetează să semene neghina lui printre semințele bunei credințe, şi pururea născoceşte ceva nou împotriva adevărului, pe aceasta Stăpânul cunoscând-o mai înainte, cu purtare de grijă pentru neamul omenesc a ridicat cu râvnă pe acest binecredincios şi evlavios împărat să cheme la sine pe mai marii preoțimii din toate părțile, astfel încât, sub lucrarea harului lui Hristos, Stăpânul nostru, al tuturor, să îndepărteze de la oile lui Hristos toată ciuma înşelăciunii, călăuzindu-le iarăşi să se îngraşe cu mlădițele adevărului.

Ceea ce am făcut şi noi, încuviințând să îndepărtăm dogmele rătăcite, reînoind credința Părinților, propovăduind tuturor **Crezul** celor 318 [Părinți] şi scriind precum înşişi

Părinţii care au arătat această înţelegere a noastră privitoare la dreapta credinţă, adică cei 150 de Părinţi care, adunându-se după aceea la Constantinopol, au adoptat aceeaşi mărturisire de credinţă. Hotărâm aşadar, păzind şi noi rânduiala şi toate izvoarele credinţei statornicite de Sfântul Sinod ţinut odinioară la Efes, ai cărui întâistătători de veşnică pomenire au fost Celestin al Romei şi Chiril al Alexandriei, **să strălucească iarăşi mărturia credinţei drepte şi fără cusur a celor 318 Sfinţi şi Fericiţi Părinţi adunaţi la Niceea pe vremea împăratului de vrednică pomenire - Constantin,** şi să se întărească cele hotărâte de către cei 150 de părinţi la Constantinopol, spre nimicirea ereziilor care apăruseră atunci şi spre întărirea credinţei soborniceşti şi apostoleşti, care este a noastră.

(Urmează Crezul celor 318 părinţi de la Niceea – Sinodul I Ecumenic:) Credem…

(Şi cel al celor 150 de părinţi adunaţi la Constantinopol - Sinodul II Ecumenic:) Credem...

Aşadar, era de-ajuns pentru desăvârşita cunoaştere şi întărirea bunei credinţe acest înţelept şi mântuitor Crez[5] al harului dumnezeiesc, **căci învaţă desăvârşit despre Tatăl şi Fiul şi Sfântul Duh şi înfăţişează întruparea Domnului celor ce o primesc cu credinţă.**[6]

Însă de vreme ce aceia care se străduiesc să lepede propovăduirea adevărului şi prin propriile erezii au născocit deşertăciuni, unii îndrăznind să strice [învăţătura despre] taina iconomiei Domnului pentru noi şi tăgăduind numirea de Născătoare de Dumnezeu dată Fecioarei [Maria], iar alţii scornesc [învăţătura despre] contopire şi amestecare,

---

[5] În Icoana din adânc: simbol [Crez].

[6] În *Icoana din adânc*: (N.n. **Întruparea** şi nu „încarnarea”, cum greşit s-a tradus, printre alte erori grave, acum vreo două decenii, în varianta oferită sub egida Mitropoliei Banatului !).

închipuindu-şi nebuneşte că este o singură fire din trup şi dumnezeire, născocind grozăvia că, prin contopire, firea dumnezeiască a Celui Unul Născut este pătimitoare.

Pentru aceasta, Sfântul şi Marele şi Ecumenicul Sinod adunat aici, voind să stârpească orice uneltire potrivnică adevărului, învățând propovăduirea cea neclintită de la început, a hotărât mai întâi să rămână neatinsă credința celor 318 Sfinți Părinți, şi, din pricina celor ce luptă împotriva Duhului Sfânt, a întărit învățătura despre ființa Duhului predanisită de către cei 150 de Părinți adunați nu demult în cetatea împărătească, pe care aceştia [cei 150 de Părinți] au făcut-o cunoscută tuturor, nu ca şi cum ar adăuga ceva care lipsea celor hotărâte mai înainte, ci lămurind, după mărturia Scripturilor, învățăturile lor despre Sfântul Duh împotriva celor care încearcă să tăgăduiască stăpânirea Sa.

Iar pe de altă parte, din pricina celor care au încercat să strice taina iconomiei şi care cu neruşinare spun că Cel Născut din Sfânta Fecioară Maria nu este decât un simplu om, Sinodul Sfânt a încuviințat scrisorile sinodale ale Fericitului Chiril, păstor al Bisericii Alexandriei, către Nestorie şi cei din Răsărit, ca fiind potrivite pentru tăgăduirea smintelii lui Nestorie spre dreapta tâlcuire a celor ce, mânați de cucernică râvnă, doresc să priceapă Crezul cel mântuitor.
Acestora li s-a adăugat, cu îndreptățire, şi epistola lui Leon, întâistătătorului marii şi vechii Rome către cel între sfinți - Arhiepiscopul Flavian, scrisă pentru surparea cugetărilor stricate ale lui Eutihie, întrucât [această epistolă] conglăsuieşte cu mărturisirea marelui Petru, fiind un stâlp de susținere [a adevărului] împotriva atacurilor [rău credincioşilor]. Stă împotrivă şi celor care încearcă să împartă taina Iconomiei într-o doime de fii. Îi îndepărtează din adunarea celor sfinți pe cei care îndrăznesc să spună că dumnezeirea Fiului Cel Unul Născut este pătimitoare; le stă împotrivă şi celor care îşi închipuie o amestecare sau contopire a celor două firi ale lui

Hristos; îi îndepărtează pe cei care rătăcesc [spunând că] chipul de rob pe care Hristos l-a luat de la noi este ceresc sau din altă substanță; **şi îi dă anatemei pe cei care scornesc rătăciri**, cum că înainte de unire erau două firi, iar după unire a rămas una.

Urmând aşadar Sfinților Părinți, noi învățăm într-un glas că mărturisim pe Unul şi acelaşi Fiu, Domnul nostru Iisus Hristos, însuşi desăvârşit întru dumnezeire cât şi întru omenitate, Însuşi Dumnezeu adevărat şi om adevărat din suflet rațional şi din trup, de-o-ființă cu Tatăl după dumnezeire şi de-o-ființă cu noi după omenitate, întru toate asemenea nouă afară de păcat, născut din Tatăl mai înainte de veci după dumnezeire şi, la plinirea vremii, Acelaşi născut pentru noi şi pentru a noastră mântuire din Fecioara Maria, Născătoarea de Dumnezeu, după omenitate, Unul şi Acelaşi Hristos, Fiul, Domnul, Unul Născut, cunoscându-se în două firi, fără amestecare, fără schimbare, fără împărțire, fără despărțire, deosebirea firilor nefiind nicidecum stricată din pricina unimii, ci mai degrabă păstrându-se însuşirile fiecărei firi într-o singură persoană şi într-un singur ipostas, nu împărțindu-se sau despărțindu-se în două fețe, ci Unul şi Acelaşi Fiu, Unul Născut, Dumnezeu Cuvântul, Domnul Iisus Hristos, precum [au vestit] de la început proorocii, precum El însuşi ne-a învățat despre Sine şi precum ne-a predanisit nouă Crezul Părinților.

Acestea toate fiind statornicite de noi cu mare grijă şi acrivie, **Sfântul Sinod Ecumenic a hotărât că nimănui nu îi este îngăduit să înfățişeze, să scrie sau să alcătuiască, nici [el însuşi] să gândească, nici să învețe pe altul o altă mărturisire de credință. Cât despre cei care îndrăznesc să alcătuiască o altă [mărturisire de] credință, să o înfățişeze altora spre învățătură, sau să răspândească un alt Crez celor care vor să se întoarcă la cunoştința adevărului de la rătăcirile elineşti sau iudaiceşti sau de la oricare altă erezie,**

aceştia, dacă sunt episcopi sau clerici, să fie îndepărtați [episcopii de episcopie şi clericii de cler], iar dacă sunt monahi sau laici, să se dea anatemei.

Sinodul al cincilea Ecumenic de la Constantinopol (553)

Despre unirea firilor în ipostasul lui Hristos

Împotriva defăimătorilor învățăturii Sfântului Chiril

I. Dacă nu mărturiseşte cineva o singură ființă a Tatălui şi Fiului şi a Sfântului Duh, o singură putere şi virtute, o [Sfântă] Treime de-o-ființă, o dumnezeire cinstită în trei ipostasuri sau persoane, **unul ca acesta să fie anatema.** Căci unul este Dumnezeu Tatăl de la Care [sunt] toate, unul [este] Domnul Iisus Hristos prin Care [s-au făcut] toate şi unul [este] Sfântul Duh întru Care [sunt] toate [cele ce sunt].

II. Dacă cineva nu mărturiseşte că sunt două naşteri ale lui Dumnezeu Cuvântul, una mai înainte de veci, din Tatăl, fără timp şi fără trup, şi cealaltă, la plinirea vremii, a aceluiaşi Cuvânt Care S-a coborât din cer şi S-a întrupat din Sfânta şi Cinstita Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioară Măria şi S-a născut din ea, **unul ca acesta să fie anatema**.

III. Dacă cineva spune că unul este Dumnezeu Cuvântul Care a făcut minuni şi altul Hristos care a pătimit, sau spune că Dumnezeu Cuvântul S-a unit cu Hristos născut din femeie, sau că este în El ca cineva în altcineva şi nu **unul** şi **acelaşi** Iisus Hristos, Domnul nostru, Dumnezeu Cuvântul întrupat şi făcut om, acelaşi făcător de minuni şi [acelaşi] pătimitor de bunăvoie care a îndurat în trupul Său suferințele, **unul ca acesta să fie anatema**.

IV. Dacă cineva spune că unirea lui Dumnezeu Cuvântul cu omul S-a făcut după har sau după lucrare sau după egalitatea demnității sau după autoritate, relație, afect, virtute sau după bunăvoință, ca şi cum Dumnezeu Cuvântul ar fi căutat

să fie pe placul omului de la care să aibă o bună şi frumoasă slăvire, precum zice smintitul Teodor; fie după omonimie, potrivit căreia nestorienii numind Iisus şi Hristos pe Dumnezeu Cuvântul, iar pe om luat separat Hristos şi Fiul, vorbind în mod vădit de două persoane se prefac că vorbesc de o singură persoană şi de un singur Hristos numai după numire, cinstire, demnitate şi închinare: dar dacă nu mărturiseşte că unirea lui Dumnezeu Cuvântul cu trupul însuflețit de un suflet rațional şi înțelegător s-a făcut după alcătuire, adică după ipostas, precum au învățat Sfinții Părinți; şi dacă nu mărturiseşte din acest motiv **singurul Său ipostas, care este Domnul nostru Iisus Hristos, Unul din Sfânta Treime, unul ca acesta să fie anatema**.

Căci în multe chipuri a fost înțeleasă această unire; unii urmând nelegiuirea lui Apolinarie şi Eutihie, susținând dispariția celor unite, mărturisesc o unire prin amestecare, alții, gîndind precum Teodor şi Nestorie, adepți ai despărțirii, introduc o unire prin relație. Pe când **Sfânta Biserică a lui Dumnezeu respinge nelegiuirea celor două erezii şi mărturiseşte unirea după alcătuire a trupului cu Dumnezeu Cuvântul, adică [unirea] după ipostas. Căci unirea după alcătuire în taina lui Hristos nu numai că păstrează fără amestecare elementele unite, dar nu primeşte nici despărțirea**.

V. Dacă cineva înțelege singurul ipostas al Domnului nostru Iisus Hristos ca şi cum ar presupune mai multe ipostasuri şi încearcă prin aceasta să introducă în taina lui Hristos două ipostasuri sau două persoane, şi după ce a introdus două persoane, vorbeşte de o persoană după demnitate, cinstire şi închinare, cum au scris în nebunia lor Teodor şi Nestorie, şi [care] cleveteşte că Sfântul Sinod din Calcedon ar fi folosit expresia *un singur ipostas* în acelaşi înțeles nelegiuit; şi nu mărturiseşte că Dumnezeu Cuvântul S-a unit cu trupul după

ipostas, şi din această pricină este **un singur Ipostas** sau **o singură Persoană**, şi că în acest sens **Sfântul Sinod din Calcedon a mărturisit un singur ipostas al Domnului nostru Iisus Hristos, unul ca acesta să fie anatema**. Căci **Sfânta Treime nu a primit adăugare de persoană sau ipostas după întruparea Cuvântului lui Dumnezeu, Unul din Sfânta Treime**.

VI. Dacă cineva spune într-un sens impropriu, nu după adevăr, că Sfânta, Cinstita şi pururea Fecioară Maria este Născătoare de Dumnezeu după relație, ca şi cum ar fi născut un simplu om şi nu că Dumnezeu Cuvântul S-a întrupat şi S-a născut din ea, ci, după spusa lor, zămislirea omului este transferată lui Dumnezeu Cuvântul, ca şi cum S-ar fi unit cu omul care S-a născut; şi cleveteşte Sfântul Sinod de la Calcedon, spunând că acela o numeşte pe [Sfânta] Fecioară *Născătoare de Dumnezeu* în acel înțeles stricat închipuit de Teodor; sau dacă cineva o numeşte născătoare de om sau născătoare de Hristos, ca şi cum Hristos nu ar fi Dumnezeu, dar n-o mărturiseşte pe aceasta cu adevărat şi cu tărie Născătoare de Dumnezeu, deoarece **Dumnezeu Cuvântul născut de Tatăl înainte de veci S-a întrupat din ea la plinirea vremii, şi cu dreaptă credință Sfântul Sinod de la Calcedon o mărturiseşte Născătoare de Dumnezeu, unul ca acesta să fie anatema**.

VII. Dacă cineva zicând *în două firi* nu mărturiseşte că în dumnezeire şi omenitate este cunoscut Unul Iisus Hristos, Domnul nostru, ca să arate astfel deosebirea firilor din care S-a făcut fără amestecare unirea de negrăit, fără să Se preschimbe Cuvântul [lui Dumnezeu] în firea trupului şi nici firea trupului să treacă în firea Cuvântului (căci fiecare rămâne ce este în firea sa chiar după unirea ipostatică), dar dacă ia această expresie despre taina lui Hristos în sensul unei împărțiri sau dacă, mărturisind numărul firilor într-Unul Domnul nostru

Iisus Hristos, Dumnezeu Cuvântul întrupat, nu înțelege aşa cum trebuie deosebirea firilor din care este alcătuit, deosebire care nu este suprimată prin unire (căci Unul este din ambele firi şi cele două firi [sunt] prin Unul), ci foloseşte numărul pentru a susține firi deosebite [având] fiecare ipostasul ei, **unul ca acesta să fie anatema**.

VIII. Dacă cineva mărturisind că unirea dumnezeirii cu omenitatea s-a făcut din două firi, sau vorbind de *o singură fire întrupată a lui Dumnezeu Cuvîntul* nu înțelege aceasta aşa cum ni le-au predanisit Sfinții Părinți, adică [în sensul că] unirea după ipostas s-a făcut pornind de la firea dumnezeiască şi cea omenească şi s-a desăvârşit într-Unul Iisus Hristos, sau dacă prin această expresie încearcă să introducă o singură fire sau substanță a dumnezeirii şi a trupului lui Hristos, unul ca acesta să fie anatema. Căci zicând că S-a unit după ipostas Cuvântul Fiul cel Unul, noi nu afirmăm că s-a produs un fel de contopire reciprocă a firilor, ci credem că s-au unit Cuvântul cu trupul, fiecare dintre firi rămânând ceea ce era. Iată de ce Unul este Hristos, Dumnezeu şi om, acelaşi de-o-ființă cu Tatăl după dumnezeire, de-o-ființă cu noi după omenitate. Căci **Biserica lui Dumnezeu respinge şi anatemizează atât pe cei care taie şi despart în părți taina dumnezeieştii Iconomii a lui Hristos, cât şi pe cei care introduc [în ea] amestecare**.

IX. Dacă cineva spune că Hristos este închinat în două firi, şi de aici introduce două închinări, una [cuvenită] lui Dumnezeu Cuvântul şi a doua [cuvenită] omului; sau dacă cineva, pentru a suprima trupul [Său] şi pentru a introduce amestecul dumnezeirii cu omenitatea, luându-le împreună, închipuie o [singură] fire sau o substanță, şi se închină astfel lui Hristos, şi nu se închină cu aceeaşi închinare lui Dumnezeu Cuvântul întrupat împreună cu trupul Său, precum a primit Biserica lui Dumnezeu încă de la început, unul ca acesta să fie anatema.

X. Dacă cineva nu mărturiseşte că Cel ce a fost răstignit în trup, Domnul nostru Iisus Hristos, este Dumnezeu adevărat, Domnul slavei şi Unul din Sfânta Treime, **unul ca acesta să fie anatema**.

XI. **Dacă cineva nu dă anatemei pe Arie, pe Eunomie, pe Macedonie, pe Apolinarie, pe Nestorie, pe Eutihie şi pe Origen, împreună cu scrierile lor nelegiuite, şi pe toți ceilalți eretici care au fost osândiți şi anatemizați de către Sfânta Biserică Sobornicească şi apostolească şi de cele patru Sfinte Sinoade mai sus numite, şi pe toți cei care au gândit sau gândesc cele asemenea ereticilor mai sus pomeniți şi care au rămas în nelegiuirea lor până la moarte, unul ca acesta să fie dat anatemei**.

XII. Dacă cineva ia apărarea rău-credinciosului Teodor al Mopsuestiei, cel ce a zis că unul este Dumnezeu Cuvântul şi altul [este] Hristos care, tulburat de patimile sufletului şi de poftele trupului, de cele mai rele eliberându-se câte puțin şi astfel îmbunătățindu-se prin înaintarea faptelor sale a ajuns fără cusur prin purtarea sa, a fost botezat ca simplu om în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh; şi prin botez s-a învrednicit să primească harul Sfântului Duh şi înfierea şi i se aduce închinare în persoana lui Dumnezeu Cuvântul aidoma unei icoane împărăteşti, şi după înviere a devenit neschimbător în gândurile sale şi cu totul fără de păcat. [Şi iarăşi] a mai zis acelaşi nelegiuit Teodor că unirea dintre Dumnezeu Cuvântul şi Hristos este de acelaşi fel cum [este cea despre care] zice Apostolul pentru bărbat şi femeie: *cei doi vor fi un singur trup.* Şi pe lângă toate celelalte nenumărate blasfemii a îndrăznit a zice că după înviere, când Domnul a suflat asupra ucenicilor zicând: *luați Duh Sfânt* (Ioan 20, 22), nu le-a dat Sfântul Duh, ci a suflat numai de formă; încă mai zice şi că mărturisirea lui Toma, atunci când [acesta] a atins mâinile şi coasta Domnului după înviere, acele cuvinte: *Domnul meu şi Dumnezeul meu!*

(Ioan 20, 28) Toma nu le-ar fi spus despre Hristos, ci, înspăimântat de minunea învierii, Toma L-a lăudat pe Dumnezeul care L-a înviat pe Hristos. Mai rău încă: în tâlcuirea pe care a dat-o Faptelor Apostolilor, acelaşi Teodor îl compară pe Hristos cu Platon, cu Mani, cu Epicur şi Marcian, zicând că aşa cum fiecare dintre ei, după ce şi-a inventat propria învăţătură i-a făcut pe ucenici să se numească platonicieni, manihei, epicurei şi marcioniţi, tot aşa şi Hristos, după ce Şi-a inventat o învăţătură, I-a numit pe ucenici creştini, după numele Său.

Dacă cineva ia apărarea sus numitului, prea necredinciosului Teodor, şi a scrierilor lui nelegiuite prin care el a răspândit blasfemiile de mai sus, cât şi altele nenumărate împotriva Marelui Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, şi dacă nu îl anatemizează pe el, scrierile lui nelegiuite şi pe toţi cei care îl încuviinţează şi îl apără, sau susţin că ideile lui sunt ortodoxe, ca şi pe cei care au scris în apărarea lui şi a scrierilor lui nelegiuite şi pe cei care cugetă sau au cugetat vreodată asemenea lui [Teodor] şi au rămas până la sfârşit într-o astfel de erezie, **să fie anatema**.

XIII. Dacă cineva ia apărarea nelegiuitelor scrieri ale lui Teodoret împotriva credinţei adevărate, împotriva primului Sfânt Sinod din Efes, împotriva Sfântului Chiril şi a celor douăsprezece capete ale sale, şi pe toţi care au scris în apărarea rău-credincioşilor Teodor şi Nestorie, şi a celor care au aceleaşi păreri cu mai sus numiţii Teodor şi Nestorie şi îi primesc pe ei şi rătăcirea lor, şi din această cauză îi numesc necredincioşi pe învăţătorii Bisericii care învaţă unirea lui Dumnezeu Cuvântul după ipostas; dacă nu anatemizează nelegiuitele scrieri şi pe cei care au gândit şi mai gândesc încă unele asemenea, precum şi toate scrierile împotriva dreptei credinţe şi împotriva Sfântului Chiril şi a celor douăsprezece capete ale sale, precum şi cel

care a rămas într-o asemenea rătăcire până la moarte, **unul ca acesta să fie anatema**.

XIV. Dacă cineva ia apărarea epistolei scrise, după cum se zice, de către Ibas către Maris Persul, în care se neagă faptul că Dumnezeu Cuvântul S-a întrupat din Sfânta Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioara Maria, [că] S-a făcut om; zicând că cel născut din ea este un simplu om [care este] numit Templu, că unul este Dumnezeu Cuvântul şi altul omul; şi [pe] cel întru sfinți Chiril, propovăduitorul dreptei credințe a creştinilor, îl resping ca [fiind] eretic şi pentru că ar fi scris asemenea rău credinciosului Apolinarie; şi acuză cel dintâi Sfânt Sinod din Efes că ar fi osândit să fie depus Nestorie fără judecată şi cercetare; [şi acea epistolă] numeşte cele douăsprezece capete ale celui între sfinți Chiril necredincioase şi potrivnice dreptei credințe şi îi îndreptățeşte pe Teodor şi Nestorie cu învățăturile şi scrierile lor nelegiuite. Dacă cineva, aşadar, ia apărarea sus numitei epistole şi nu o anatemizează atât pe ea cât şi pe apărătorii ei şi pe cei care zic că este ortodoxă cel puțin în parte, şi pe cei care au scris sau scriu în favoarea acesteia sau a nelegiuirilor din ea, şi pe cei care îndrăznesc s-o încuviințeze pe ea sau nelegiuirile pe care le conține, făcând referire la numele Sfinților Părinți şi al Sfântului Sinod din Calcedon, şi rămân întru acestea până la moarte, **să fie anatema**.

După ce noi am mărturisit astfel cele primite din Sfintele Scripturi, din învățătura Sfinților Părinți şi din cele hotărâte despre una şi aceeaşi credință de către cele patru [Sfinte] Sinoade mai sus pomenite; după ce i-am osândit pe eretici şi nelegiuirea lor, şi necredința celor care au încuviințat şi încuviințează cele trei capete menționate mai sus, şi care au perseverat şi perseverează în rătăcirea lor; dacă cineva încearcă să transmită, să învețe sau să scrie ceva potrivnic celor hotărâte de noi, **dacă este episcop sau cleric să fie îndepărtat din**

episcopie sau preoție, ca unul care lucrează cele străine preoției şi rangului bisericesc; dacă este călugăr sau laic, să fie anatema.

Sinodul al şaselea Ecumenic de la Constantinopol (680-681)

Despre cele două lucrări ale lui Hristos
Împotriva monoteliţilor

Fiul Cel Unul Născut şi Cuvântul lui Dumnezeu Tatăl, Cel făcut om întru toate asemenea nouă, afară de păcat, Hristos Adevăratul nostru Dumnezeu, a propovăduit cu tărie prin cuvintele Evangheliei: ***Eu sunt lumina lumii. Cel ce îmi urmează Mie nu va umbla întru întuneric, ci va avea lumina vieţii*** (Ioan 8, 12), şi iarăşi ***Pacea Mea vă dau vouă*** (Ioan 14, 27). Lăsându-se călăuzit cu dumnezeiască înţelepciune, învăţându-ne pacea prin aceste dumnezeieşti cuvinte, prea blândul nostru împărat, atlet al Ortodoxiei, potrivnic al heterodoxiei, reunind acest Sfânt Sobor Ecumenic, a adunat trupul întreg al Bisericii. Pentru aceea, Sfântul nostru Sinod Ecumenic, după ce a alungat rătăcirea necredinţei care s-a arătat în ultima vreme şi urmând fără abatere calea cea dreaptă a Sfinţilor Părinţi cunoscuţi, a conglăsuit cu cele cinci [sfinte] Sinoade Ecumenice [de până acum]; adică [fiind de acord] cu cei 318 Sfinţi Părinţi adunaţi la Niceea împotriva smintitului Arie; cu sinodul celor 150 de bărbaţi purtători de Dumnezeu adunaţi la Constantinopol împotriva lui Macedonie, luptătorul împotriva Duhului Sfânt, şi Apolinarie cel rău credincios; de asemenea [şi acordul cu] cel dintâi sinod al celor 200 de cinstiţi bărbaţi adunaţi la Efes împotriva lui Nestorie, cel cu minte de iudeu, şi cu cei 600 de bărbaţi de Dumnezeu insuflaţi, adunaţi la Calcedon, împotriva lui Eutihie şi Dioscor, cei urâţi de Dumnezeu; şi, mai mult încă, cu Sfântul Sinod al cincilea care s-a adunat aici împotriva lui Teodor al Mopsuestiei, Origen, Didim şi Evagrie, şi împotriva scrierilor lui Teodoret contra

celor douăsprezece capete ale vrednicului Chiril, şi împotriva epistolei către Maris Persul, epistolă pusă pe seama lui Ibas. Mărturisind întru totul fără înnoiri dumnezeieştile hotărâri ale bunei credințe şi respingând învățăturile rău credincioase, **Sfântul nostru Sinod Ecumenic, insuflat de Dumnezeu, pecetluieşte Crezul mărturisit de către cei 318 Părinți şi întărit de către cei 150 de Părinți cugetători de Dumnezeu, Crez pe care celelalte Sfinte Sinoade l-au primit şi l-au întărit cu bucurie spre nimicirea oricărei rătăciri ucigătoare de suflet**.

(Urmează Crezul de la Niceea şi Constantinopol): Credem...

Sfântul Sinod ecumenic a hotărât: pentru desăvârşita cunoaştere şi întărire a credinței ortodoxe acest Crez ortodox al harului dumnezeiesc ar trebui să fie îndestulător; dar fiindcă începătorul răutății nu a încetat de la început să găsească un conlucrător în şarpe şi prin el să introducă veninul în firea omenească, tot aşa şi acum n-a încetat să găsească unelte potrivite pentru a-şi îndeplini voia, adică pe Teodor, fost episcop de Faran, pe Serghie, pe Pyrhos, Pavel şi Petru, care au ocupat scaunul întâistătătorilor cetății împărăteşti [Constantinopol], şi Honorius, fost papă al vechii Rome, Chir, fost episcop al Alexandriei, Macarie, de curând aşezat pe scaunul Antiohiei, şi ucenicul său, Ştefan. Prin aceştia, [diavolul] n-a încetat să stârnească tulburări în întreaga Biserică, semănând în poporul ortodox, prin învățături noi, erezia unei singure voințe şi a unei singure lucrări în cele două firi ale Unuia din Sfânta Treime, Hristos adevăratul nostru Dumnezeu; [erezie] care se potriveşte cu kakodoxia [smintita rătăcire] a rău-credincioşilor Apolinarie, Sever şi Themistie, care râvneşte cu cuget viclean să nimicească şi desăvârşirea întrupării Aceluiaşi şi Unicului Domn Iisus Hristos, Dumnezeul nostru, arătând blasfemiator lipsa de voință şi nelucrarea în trupul Său însuflețit [cu suflet rațional].

A ridicat atunci Hristos, Dumnezeul nostru, un împărat credincios, un nou David, găsindu-l bărbat după inima Sa, *care n-a dat* - după cum stă scris - *somn ochilor săi şi dormitare genelor sale,* până ce nu a găsit prin acest Sobor al nostru, sfânt şi de Dumnezeu adunat, desăvârşita propovăduire a dreptei credințe, după Cuvântul lui Dumnezeu: ***Unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt şi Eu în mijlocul lor*** (Matei 18, 20).

Acest Sfânt Sinod Ecumenic a primit cu credință şi cu brațele deschise propunerea făcută de către Preasfințitul şi Preafericitul papă al vechii Rome, Agathon, împăratului nostru drept-măritor şi preacredincios, Constantin, [propunere] care i-a respins nominal pe cei care au propovăduit şi au învățat, după cum s-a spus mai sus, o singură voință şi o singură lucrare în iconomia lui Hristos Cel întrupat, adevăratul nostru Dumnezeu.

La fel a primit şi propunerea sinodală a Sfântului Sinod al celor 125 de episcopi iubitori de Dumnezeu [adunați] sub acelaşi preasfințit papă, [propunere] făcută de împăratul nostru de Dumnezeu înțelepțit, ca fiind de acord cu Sfântul Sinod de la Calcedon şi cu *Tomosul* Preasfințitului şi Preafericitului papă al vechii Rome, Leon, către sfântul Flavian, [papa Leon] pe care acest Sinod l-a numit stâlp al Ortodoxiei; şi în acord [de asemenea] cu epistolele sinodale scrise de fericitul Chiril către episcopii din Răsărit împotriva lui Nestorie.

Urmând aşadar celor cinci Sfinte Sinoade Ecumenice şi aleşilor Sfinți Părinți, [Sinodul de față] hotărăşte şi mărturiseşte într-un glas că **Domnul nostru Iisus Hristos [este] adevăratul nostru Dumnezeu, Unul din Sfânta Treime cea de-o-ființă şi de viață făcătoare, desăvârşit în dumnezeire şi, de asemenea, desăvârşit în omenitate; acelaşi Dumnezeu adevărat şi om adevărat alcătuit din suflet rațional şi trup; de-o-ființă cu Tatăl după dumnezeire şi de-o-ființă cu noi după omenitate, întru toate asemenea nouă afară de păcat** (cf. Evrei 4, 15), Cel după dumnezeire născut din Tatăl mai

înainte de veci şi la plinirea vremii, pentru noi şi pentru a noastră mântuire, [născut] după omenitate din Sfântul Duh şi din Maria Fecioara [cea care este] cu îndreptăţire şi după adevăr Născătoare de Dumnezeu.

Unul şi acelaşi Hristos, Fiul, Domnul, Unul Născut, în două firi, fără amestecare, fără schimbare, fără împărţire şi fără despărţire, fără ca deosebirea firilor să se piardă din pricina unimii, ci mai degrabă păstrându-se însuşirile fiecărei firi, unite într-o singură persoană şi într-un singur ipostas; nu împărţindu-se sau despărţindu-se în două persoane, ci Unul şi Acelaşi Fiu, Unul Născut, Dumnezeu Cuvântul, Domnul Iisus Hristos, precum au vestit de la început proorocii, şi El însuşi, Iisus Hristos, ne-a învăţat [despre Sine] şi precum ne-a predanisit nouă Crezul Sfinţilor Părinţi.

[Noi] propovăduim la fel, după învăţătura Sfinţilor Părinţi, că în El sunt două voiri sau voinţe fireşti şi două lucrări fireşti, fără despărţire, fără schimbare, fără împărţire şi fără amestecare. Şi cele două voinţe fireşti nu sunt, cum au zis ereticii necredincioşi, potrivnice una alteia, ci voinţa Sa omenească urmează celei atotputernice şi dumnezeieşti, fără a i se împotrivi sau rezista, ci mai degrabă supunându-i-se. Căci a trebuit ca voinţa cea trupească să fie mişcată de voinţa dumnezeiască şi supusă ei, după [cum spune] preaînţeleptul Atanasie (cf. PG 25, XXVII). Căci precum trupul Său este numit şi trupul lui Dumnezeu Cuvântul, tot aşa voinţa Sa trupească este numită şi este [cu adevărat] a lui Dumnezeu Cuvântul, precum El însuşi spune: ***M-am coborât din cer nu ca să fac voia Mea, ci voia Tatălui care M-a trimis.*** El numeşte a Sa voia proprie, de vreme ce trupul a fost al Său.

Căci în acelaşi fel precum trupul Său însufleţit, preasfânt şi preacurat nu a fost nimicit prin îndumnezeire, ci a rămas între limitele sale şi rostul său, tot astfel şi voinţa Sa

omenească [fiind] îndumnezeită nu s-a nimicit, ci mai degrabă a fost salvată, după cum spune [sfântul] Grigorie de Dumnezeu Cuvântătorul: „Căci voința [trupească a] Mântuitorului nu este potrivnică lui Dumnezeu, fiind cu totul îndumnezeită” (Grigore de Nazianz, *Oratio XXX,* 12; PG 36, 117).

[Noi] preamărim două lucrări fireşti nedespărțite, neschimbate, neîmpărțite şi neamestecate în Domnul nostru Iisus Hristos, adevăratul nostru Dumnezeu, adică o lucrare dumnezeiască şi o lucrare omenească, după cum Leon Cuvântătorul de Dumnezeu, spune lămurit: „Fiecare fire lucrează în comuniune cu cealaltă ceea ce îi este propriu, Cuvântul lucrând cele ce sunt proprii Cuvântului şi trupul săvârşind cele ce sunt proprii trupului” (Leon I, *Tomus ad Flavianum).* Căci noi nu suntem de acord [că ar exista] o singură lucrare după fire a lui Dumnezeu şi a făpturii [firea omenească a lui Hristos], ca să nu ridicăm făptura la ființa divină şi nici să coborâm măreția firii dumnezeieşti la nivelul făpturilor.

Căci noi recunoaştem că minunile şi pătimirile sunt ale Unuia şi Aceluiaşi după una sau cealaltă dintre firile Sale care strălucesc într-un singur ipostas, precum a grăit vrednicul Chiril.

Păzind întru-totul neamestecarea şi nedespărțirea, mărturisim totul în puține cuvinte:

Crezând că Unul din Sfânta Treime este şi după întrupare Domnul nostru Iisus Hristos, adevăratul nostru Dumnezeu, mărturisim că cele două firi strălucesc într-un singur ipostas în care a arătat minunile şi pătimirile, după iconomie, din timpul petrecerii Sale [în lume], nu după închipuire, ci întru adevăr.

Deosebirea firilor este recunoscută într-un singur ipostas după aceea că şi una şi alta voiesc şi lucrează ceea ce le este propriu, una în comuniune cu cealaltă. Pentru aceasta **noi**

mărim două voințe şi două lucrări fireşti, căci sunt împreună lucrătoare spre mântuirea neamului omenesc.

Acestea fiind statornicite de către noi cu mare grijă şi scumpătate, hotărâm că ***nu îi este îngăduit nimănui să alcătuiască o altă mărturisire de credință, sau să scrie, sau să compună, sau să cugete, sau pe alții să-i învețe*** [asemenea].

[Iar] cei care vor îndrăzni să alcătuiască, să răspândească, să învețe sau să transmită un alt Crez celor ce voiesc să se convertească de la rătăcirile păgâneşti sau de la cele iudaiceşti sau de la oricare altă erezie şi la cunoştința adevărului să vină, sau **vor [îndrăzni] să introducă expresii noi sau cuvinte născocite pentru a răsturna cele hotărâte de noi, dacă sunt episcopi sau clerici să fie caterisiți, [înlăturați] episcopii din episcopie şi clericii din cler, iar dacă sunt monahi sau laici, să fie anatema.**

Sinodul al şaptelea
Ecumenic de la Niceea (787)

Despre cinstirea sfintelor icoane
Împotriva prigonitorilor icoanelor

Sfântul şi Marele Sinod Ecumenic care prin harul lui Dumnezeu şi datorită hotărârii dreptcredincioşilor şi iubitorilor de Hristos, împăraţii noştri Constantin şi mama sa Irina, s-a adunat pentru a doua oară la Niceea, slăvita metropolă a provinciei Bithinia, în sfânta biserică a lui Dumnezeu numită Sfânta Sofia, urmând predaniei Bisericii Soborniceşti, a hotărât cele ce urmează:

Cel care ne-a dăruit nouă lumina cunoştinţei Sale şi ne-a izbăvit din întunericul nebuniei idoleşti, Hristos Dumnezeul nostru, după ce Şi-a făcut mireasă Sfânta Sa Biserică Sobornicească cea *fără pată sau zbârcitură* (Efes. 5, 27), a făgăduit să vegheze asupra ei, zicând cu tărie sfinţilor Săi ucenici: ***„Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârşitul veacului”*** (Matei 28, 20). Această făgăduinţă nu a făcut-o însă numai acelora, ci prin ei [a făcut-o] şi nouă, celor care am crezut prin ei în numele Lui (Ioan 17, 20).

Însă unii oameni, nesocotind acest dar, înaripaţi de către vrăjmaşul cel viclean, s-au îndepărtat de judecata cea dreaptă şi, împotrivindu-se predaniei Bisericii Soborniceşti, au păcătuit întru înţelegerea adevărului, [şi], precum zice proverbul, nu şi-au brăzdat bine ogorul şi mâinile lor nu au avut ce culege.

Ei au îndrăznit să defaime podoaba bineplăcută lui Dumnezeu a sfintelor aşezăminte, numindu-se preoţi fără să [şi] fie; despre care Dumnezeu strigă prin profeţi: ***„Mulţime de păstori au călcat via Mea; călcat-au cu picioarele lor partea***

Mea..." (Ieremia 12, 10). Căci urmând unor oameni nelegiuiți, încrezători în propriile cugete, au clevetit Sfânta Biserică, Mireasa lui Hristos, Dumnezeul nostru, ***şi nu fac deosebire între curat şi necurat*** (Ezechiel 22, 26), numind icoana Domnului şi a sfinților Săi ca pe statuile idolilor diavoleşti.

De aceea, întru bunăvoința Sa, Domnul Dumnezeul nostru, nesuferind ca cel ascultător să fie vătămat de o asemenea ciumă, prin râvna dumnezeiască şi cu aprobarea lui Constantin şi a Irinei, preacredincioşii noştri împărați, ne-a chemat de peste tot pe noi, întâistătătorii preoției, pentru ca dumnezeiasca predanie a Bisericii Soborniceşti să îşi regăsească tăria prin hotărârea noastră sobornicească.

Cercetând şi examinând cu multă acrivie şi având în vedere scopul adevărului **nu înlăturăm nimic, nu adăugăm nimic, ci păstrăm neschimbate [toate] cele bune ale Bisericii Soborniceşti**; şi urmăm cele şase Sfinte Sinoade Ecumenice, mai întâi pe cel reunit în strălucita metropolă Niceea, [şi] împreună cu el pe cel care a avut loc în cetatea împărătească de Dumnezeu ocrotită [a Constantino-polei].

(Urmează Crezul niceeo-constantinopolitan): Credem...

Ne lepădăm şi anatemizăm: pe Arie şi pe cei care cugetă asemenea lui şi îi împărtăşesc nelegiuita credință; pe Macedonie şi pe cei dimpreună cu el, numiți cu îndreptățire luptători împotriva Duhului Sfânt; [noi] mărturisim şi că Stăpâna noastră, Sfânta [Fecioară] Maria, este pe deplin şi cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, pentru că a născut în trup pe Unul din Sfânta Treime, pe Hristos Dumnezeul nostru, după cum a învățat mai întâi Sinodul din Efes care a alungat pe necredinciosul Nestorie şi pe cei dimpreună cu el, pentru că a introdus [învățătura despre] doimea de persoane.

Împreună cu acestea, mărturisim şi cele două firi ale Celui ce S-a întrupat pentru noi din Preacurata Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioară Maria, mărturisindu-L Dumne-

zeu desăvârşit şi om desăvârşit, precum şi Sinodul din Calcedon a proclamat, îndepărtându-i din curtea dumnezeiască pe blasfemiatorii Eutihie şi Dioscor; şi împreună cu ei pe Sever, Petru şi [întreaga] ceată blasfemiatoare; împreună cu ei **dăm anatemei şi născocirile lui Origen, Evagrie şi Didim,** urmând celui de-al cincilea Sinod întrunit la Constantinopol.

Apoi mărturisim două voințe şi două lucrări, după însuşirea firilor în Hristos, aşa cum a proclamat şi Sinodul al şaselea [Ecumenic] de la Constantinopol, respingând pe Serghie, pe Honorius, Chir, Pyrhus, Macarie, toți [aceştia fiind] oameni neiscusiți în dreapta credință şi pe [toți] cei care cugetă asemenea lor.

Şi, rezumând, zicem: [noi] păstrăm neschimbate toate predaniile Bisericii, scrise sau nescrise, încredințate nouă [cu sfințenie], **între ele se află şi zugrăvirea icoanelor**, în acord cu relatarea propovăduirii evanghelice, în vederea întăririi credinței în întruparea, adevărată şi nu închipuită, a lui Dumnezeu Cuvântul, [acestea] aducându-ne bun folos; căci lumina cu care se luminează între ele [propovăduirea şi icoana] este spre mărirea amândurora .

Aşa stând lucrurile, înaintând pe calea împărătească şi urmând învățătura [de Dumnezeu] insuflată a Sfinților noştri Părinți şi a Predaniei Bisericii Soborniceşti, căci noi recunoaştem că ea este a Duhului Sfânt Care locuieşte într-însa, hotărâm cu toată grija şi acrivia: împreună cu imaginea cinstitei şi de viață făcătoarei cruci, în sfintele biserici ale lui Dumnezeu să se pună şi: cinstitele şi sfintele icoane, pictate sau lucrate în mozaic, sau făcute din materii potrivite, pe sfintele vase şi veşminte, pe ziduri şi scânduri, în case şi pe drumuri; icoana Domnului şi Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos şi a Preacuratei Stăpânei noastre, Sfânta Născătoare de Dumnezeu, ale cinstiților îngeri şi ale tuturor sfinților şi drepților bărbați.

Căci cu cât mai des sunt văzute acestea, prin icoane, cu atât mai mult cei care privesc la ele sunt aduşi a-şi aminti şi a iubi prototipurile [icoanelor] şi a le da cuvenita sărutare şi cinstita închinare; nu cinstirea adevărată[7], care după credință se cuvine numai dumnezeirii [Sfintei Treimi], ci [tot aşa] cum se face cu semnul sfintei şi de viață făcătoarei cruci, cu sfintele Evanghelii, şi cu toate lucrurile sfinte; întru cinstirea lor se vor face tămâieri şi se vor aprinde lumini [lumânări], după evlaviosul obicei al celor de demult. Căci **cinstirea [acordată chipului] urcă la prototip** (cf. Sfântul Vasile cel Mare: *Despre Sfântul Duh* 18, 45; PG 32, 149), şi cel care se închină la icoană se închină persoanei zugrăvite în ea.

În acest fel se întăreşte învățătura Sfinților noştri Părinți, adică Predania Bisericii Soborniceşti, [Biserică] ce a primit Evanghelia de la un capăt la altul al pământului; aşa urmăm lui Pavel, care a grăit în Hristos, [şi întregii] cete dumnezeieşti a Apostolilor şi sfințeniei Părinților noştri, ținând cu tărie predaniile pe care le-am primit (cf. II Tes. 2, 15), cântând astfel profetic lauda biruinței Bisericii: ***„Bucură-te, fiică a Sionului! Ridică-ți glasul, fiică a Ierusalimului, bucură-te şi te veseleşte din toată inima. Căci Domnul a înlăturat toate judecățile împotriva ta şi te-a izbăvit din mâna potrivnicilor tăi; Domnul este împărat în mijlocul tău; [tu] nu vei mai vedea nici o nenorocire”*** (Sof. 3, 14) şi pacea va fi cu tine totdeauna.

[Iar] cei care cutează să cugete sau să învețe altfel, sau, urmând blestemaților eretici, [îndrăznesc] să dispreţuiască predaniile Bisericii, născocind sau lepădând ceva dintre cele ale Bisericii, fie Evanghelie, fie semn al crucii, fie icoană zugrăvită, fie sfinte moaşte de mucenici, sau [îndrăznesc] să cugete strâmb şi viclean pentru a răstălmăci ceva din Predaniile legiuite ale Bisericii Soborniceşti, încă şi [de vor îndrăzni cu

---

[7] Adorarea se cuvine numai lui Dumnezeu.

necuviință] să folosească în chip profan sfintele vase sau sfintele mănăstirilor: **poruncim ca toți aceştia, dacă sunt episcopi sau clerici, să fie caterisiți, iar dacă sunt monahi sau laici, să fie îndepărtați de la împărtăşanie [să fie afurisiți].**

Sfârşit şi lui Dumnezeu slavă !

Postfață:

Notă: *Pentru prezenta versiune a Hotărârilor Sfintelor Sinoade au fost cercetate traduceri integrale şi traduceri parțiale ale fiecărui sinod în parte, aşa cum au apărut până acum în diferitele reviste teologice sau în cărțile de specialitate.*[8]

Singura traducere tipărită până acum care a reunit cele şapte Sfinte Sinoade Ecumenice este cea făcută de profesorul Vasile Loichiță [9]*. Datorită însă numeroaselor probleme din traducerea sa, şi mai ales datorită faptului că Hotărârile nu erau traduse integral, ea nu s-a bucurat de atenția cuvenită unei asemenea teme.*

Pentru Sinoadele III, V, VI şi VII (adică pentru cea mai mare parte a textelor) am folosit o variantă de traducere anonimă, făcută după o ediție critică a textelor. Deşi circulă de câțiva ani în mediul teologic, nici aceasta nu a fost până acum tipărită în volum. Celelalte versiuni cercetate, traduse din latină sau franceză, nu se ridică la valoarea celor de mai sus [10]*.*

Am hotărât să încredințăm tiparului prezenta versiune mai ales datorită bunei primiri de care a avut parte printre preoții, monahii şi teologii care au consultat-o în manuscris. Sperăm că prin această primă versiune de traducere în limba română umplem un gol din teologia dogmatică. Nădăjduim de asemenea să atragem atenția asupra importanței de necontestat a acestor texte.

Pr. Rodion Ilie

---

[8] Una dintre cele mai valoroase lucrări fiind cartea pr. Nicolae Chifăr - *Istoria creştinismului,* Volumul II, Editura Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei, Iaşi, 2000; lucrarea tratează Sfintele Sinoade Ecumenice din perspectiva istoriei bisericeşti, dar în ea apar şi fragmente destul de ample din aceste Hotărâri Sinodale.

[9] Apărută în revista *Mitropolia Banatului,* nr.1-2 /1959.

[10] Acestea nu au fost folosite deoarece diferența dintre ele şi textul original era foarte mare.

Părintele Stăniloae spunea:

„Biserica este o bucurie a tuturor de toți.” Bucuria aceasta este o binecuvântare dumnezeiască. Pentru a ne împărtăşi de această binecuvântare trebuie să primim şi să mărturisim dreapta-credință, să mărturisim Ortodoxia. Sfintele Sinoade ne oferă o călăuzire potrivită pentru aceasta…

Părintele Rodion Ilie

Sfintele Sinoade Ecumenice sunt stâlpii Bisericii. Ele ne învață cum trebuie să credem, prevenindu-ne că se află sub osânda anatemei oricine refuză să primească Hotărârile lor de Dumnezeu insuflate.

Tipărim aceasta carte pentru a veni in întâmpinarea celor care vor sa cunoască învățătura cea mântuitoare şi învățăturile Sfinților Părinți.

Editorii

ANATEMATISMELE
Sfântului Chiril al Alexandriei

Anatematisma I:[11] Dacă cineva nu mărturiseşte că Emanuel este cu adevărat Dumnezeu şi că pentru aceasta Prea Sfânta Fecioară este Născătoare de Dumnezeu; căci a născut trupeşte pre Cuvântul cel din Dumnezeu Tatăl, care S-a făcut trup: să **fie anatema.**

***Anatematisma II*: **Dacă cineva nu mărturiseşte că în mod real Cuvântul cel din Dumnezeu Tatăl S-a unit cu trupul în chip ipostatic şi că Unul este Hristos, dimpreună cu trupul Său, adică acelaşi Dumnezeu şi Om laolaltă: să **fie anatema.**

Anatematisma III: Dacă cineva, în Hristos care este Unul, împarte ipostasurile după unire, legându-le între ele numai cu legătura cea după merit, adică după autoritate şi putere şi nu cu găsirea laolaltă printr-o unire naturală: **să fie anatema.**

Anatematisma IV: Dacă cineva atribuie la două persoane, sau ipostase, expresiile din Evanghelii şi scrierile apostolice, fie cele rostite de sfinți asupra lui Hristos, fie cele rostite de El Însuşi cu privire la Sine şi pe unele le leagă în chip deosebit de omul care se înțelege alături de Cuvântul cel din Dumnezeu Tatăl, iar pe altele ca unele ce sunt vrednice de Dumnezeu, numai de Cuvântul cel din Dumnezeu Tatăl: **să fie anatema.**

---

[11] Icoana din Adânc – nr. 6 iunie 2002, pag. 3.

Anatematisma V: Dacă cineva îndrăzneşte să spună că Hristos este un om purtător de Dumnezeu şi nu că este Dumnezeu cu adevărat, ca Fiu Unul şi prin natură, întrucât Cuvântul S-a făcut trup şi a fost părtaş la fel cu noi sângelui şi trupului: să **fie anatema.**

Anatematisma VI: Dacă cineva îndrăzneşte să spună că şi Cuvântul cel din Dumnezeu Tatăl este Dumnezeul şi Stăpânul lui Hristos şi nu mărturiseşte că El este Dumnezeu şi om laolaltă, întrucât Cuvântul S-a făcut trup, după Scripturi: să fie **anatema.**

Anatematisma VII: Dacă cineva zice că Iisus este pus în mişcare întocmai ca un om de Cuvântul lui Dumnezeu, şi că bunăvoirea Unuia Născut I-a fost adăugată ca unui altuia, care a existat lângă El: să **fie anatema.**

Anatematisma VIII: Dacă cineva îndrăzneşte să spună că omul luat de Cuvântul lui Dumnezeu trebuie dimpreună adorat cu Dumnezeu Cuvântul, şi dimpreună preamărit şi că el este dimpreună Dumnezeu, ca ceva deosebit față de altceva deosebit (căci cuvântul „dimpreună" adăugat continuu ne sileşte să înțelegem aceasta) şi nu cinsteşte pe Emanuel cu o singură închinare şi nici nu-I înalță o singură preamărire, întrucât Cuvântul S-a făcut trup: **să fie anatema.**

Anatematisma IX: Dacă cineva zice că Unul Domn Iisus Hristos a fost preamărit de Duhul, folosindu-Se de puterea Lui ca de o putere străină şi că de la El a luat puterea de a lucra împotriva duhurilor celor necurate şi de a săvârşi minuni între oameni şi nu zice dimpotrivă că şi Duhul prin Care a lucrat minunile este propriu Lui: să **fie anatema.**

Anatematisma X: Sfânta Scriptură spune că Hristos S-a născut Arhiereu şi Apostol al mărturisirii noastre şi că S-a adus pre Sine jertfa pentru noi, întru miros de bună mireasmă lui Dumnezeu şi Tatălui. Deci, dacă cineva zice că Arhiereu şi Apostol al nostru nu s-a născut Însuşi Cuvântul cel din Dumnezeu, atunci când S-a făcut trup şi om la fel ca noi, ci un altul, în afară de El şi mai ales un om născut din femeie, sau dacă cineva zice că El a adus jertfă şi pentru Sine Însuşi, iar nu numai pentru noi, căci nu a avut nevoie de jertfă Cel ce nu cunoştea păcatul: **să fie anatema.**

Anatematisma XI: Dacă cineva nu mărturiseşte că trupul Domnului este făcător de viață şi că El este propriu Cuvântului celui din Dumnezeu Tatăl, ci zice că este al altcuiva de alături de El, unit la un loc cu El după merit, adică având numai o locuință dumnezeiască şi nu că este făcător de viață, după cum am zis, întrucât El a fost propriu Cuvântului care are putere de a face vii toate: să **fie anatema.**

Anatematisma XII: Dacă cineva nu mărturiseşte că şi Cuvântul lui Dumnezeu a pătimit în trup şi că a fost răstignit în trup, şi că a gustat în trup moartea, fiind Cel întâi Născut din morți, întrucât Dumnezeu este viață, şi de viață făcător: **să fie anatema.**

Cuviosul Filothei Zervakos:

„Am fost şi sunt, prin harul lui Dumnezeu, pregătit să mă fi jertfit şi să mă jertfesc pentru credința ortodoxă şi tradițiile Părinteşti, dacă o va cere timpul. Nu primesc, resping şi anatemizez: orice impietate, necredință, slavă deşartă, erezie şi greşeală, veche sau nouă, care este potrivnică credinței ortodoxe şi tradițiilor Apostolice şi patristice. Nu accept nici un fel de inovație sau învățătură omenească străină, potrivnică învățăturii şi credinței ortodoxe sănătoase şi sfintelor tradiții despre care Sinodul VII Ecumenic declară: **«Toate inovațiile sau adăugirile făcute pe lângă învățătura formulată de pururea pomeniții Părinți ai Bisericii, să fie anatema!»”**

Despre Anatemele Sfintelor Sinoade Ecumenice

„Dacă cineva se leapădă de întreaga Predanie Bisericească, scrisă sau nescrisă, să fie anatema”.
Sinodul al VII lea Ecumenic

Trăim o vreme în care cuvântul „*anatema*” a fost aproape exclus din limbajul teologic, o vreme în care dintr-o deschidere ecumenică îndoielnică acest cuvânt nu mai este pomenit. Dar oricine citeşte **Hotărârile dogmatice şi canoanele Sfintelor Sinoade sau scrierilor Sfinților Părinți găseşte că singurul cuvânt pronunțat cu privire la eretici este acesta.**

Primul Canon al celui de-al II-lea Sinod Ecumenic spune limpede: „**Să fie dată anatemei orice erezie...**”. [12]

Prin acest canon sunt osândite toate ereziile trecute şi viitoare, şi nici o erezie nu va putea fi apărată sub pretextul lipsei unei condamnări speciale din partea Bisericii. Orice învățătură care intră în contradicție cu învățătura Bisericii este erezie, şi nici un artificiu logic nu o poate acoperi, nu o poate scăpa de acest verdict bine meritat. Este adevărat că ar fi de dorit ca şi în zilele noastre fiecare erezie să fie condamnată de Biserică cu aceeaşi precizie

[12] Toate Canoanele Sinoadelor Ecumenice şi locale incluse în această lucrare sunt luate din cartea Arhidiaconului prof. dr. Ioan N. Floca – “Canoanele Bisericii Ortodoxe”.

cu care au fost atacate ereziile primelor secole. Dar, chiar dacă din motive mai mult sau mai puțin întemeiate astfel de anateme nu se prea rostesc astăzi, **glasul puternic al Sfinților Părinți nu îl poate sugruma nimeni.** (N.n.[13] Nici elitiştii, nici neo-gnosticii, nici sofiştii, nici „*evlavioşii culți*”, nici dilemiştii, nici teziştii de toate culorile, nici „*timizii simpatizanți ai apocatastazei*”, nici pseudo-teologii, nici aşa-zişii „*vulturi brâncoveneşti*”, care **vorbesc despre Domnul Hristos, fără a-l cunoaşte pe Mântuitorul Hristos,** indiferent cine sunt sau s-ar crede că sunt, rătăcindu-i pe cei slabi de înger, şovăielnici sau la început de drum lăuntric şi duhovnicesc!). Iar **aceştia au dat anateme ori de câte ori dreapta-credință a fost atacată de către eretici**.

Pentru a rămâne în duhul Sfinților Părinți, fiecare dintre arhiereii Bisericii Ortodoxe au spus, pentru a fi hirotoniți episcopi, o mărturisire de credință: **„Mărturisesc că voi păstra şi voi urma cu sfințenie, până la suflarea mea cea mai de pe urmă, toate canoanele celor şapte Sinoade Ecumenice şi ale celor locale şi învățăturile de Dumnezeu purtătorilor Părinți şi tradițiile Sfintei Biserici ortodoxe...”.** Dar înainte de a mărturisi acestea, ei au repetat: **„Tuturor ereticilor anatema ! Tuturor ereticilor anatema !”.** Nimeni nu poate fi hirotonit episcop până nu îşi însuşeşte conştiința apologetică a Părinților, până nu mărturiseşte dreapta-credință şi până nu îi anatemizează pe eretici. Aşa cum „Crezul” este repetat la fiecare slujbă a Bisericii (orice rugăciune făcută de cei care nu mărturisesc „Crezul” fiind îndoielnică), tot aşa la fiecare hirotonie a unui arhiereu se repetă anatemele asupra ereticilor.

De altfel, nici un eretic care nu se pocăieşte de rătăcirea sa nu se poate împărtăşi din bogăția spirituală a Bisericii. După cum arată „Moliftelnicul”, la începutul fiecărei spovedanii, înainte de a-l întreba despre păcatele săvârşite, preotul trebuie

---

[13] Colaționare Teognost - redacția *revistei Icoana din adânc*.

să îl întrebe pe cel care vine la el pentru întâia oară următoarele:

«Mai întâi de toate spune-mi, fiule, crezi cu adevărat în Sfânta şi de-viață-făcătoare Treime? Crezi că soborniceasca şi apostoleasca Biserică este sădită şi crescută în Răsărit şi de la Răsărit s-a întins peste toată lumea, şi că de atunci stă neschimbată şi neclintită? Sau te îndoieşti de vreo oarecare poruncă sau învățătură?»

Şi de va crede drept şi fără îndoială şi de va şti carte, să zică **Simbolul Credinței** până la sfârşit. Iar neştiind carte, să-l înveți să zică acestea: „**Cred într-una sfântă, sobornicească şi apostolească Biserică a Răsăritului, care stă din început în toate dogmele ei neclintită şi neschimbată”**

Cel care nu vrea să primească învățătura Bisericii nu poate fi spovedit, pentru că de bună voie stă departe de adevăr. Şi aşa cade sub osânda anatemei Sfinților Părinți.

Ortodoxia nu are cum să renunțe la acest cuvânt, „anatema”, care îi este propriu, aşa cum nici păstorul nu va renunța niciodată la câinii care păzesc turma. Trebuie făcută o precizare: se reproşează Bisericii că a folosit prea des acest cuvânt dur şi că astfel s-a îndepărtat de Duhul lui Hristos. Adevărul este că dacă nu ar fi apărut ereticii Biserica nu ar fi folosit acest cuvânt. **Deci vina este a celor care s-au îndepărtat de adevărul de credință.** Biserica nu i-a pedepsit când i-a anatemizat, ci doar **i-a ajutat să îşi conştientizeze starea de rătăcire**.

Să presupunem că un om are lepră. Ce este mai bine să facă doctorul, să îi spună că are o răceală trecătoare sau să îi dea diagnosticul corect ? Dacă nu i-ar spune adevărul şi i-ar da drumul, atunci leprosul i-ar mai îmbolnăvi şi pe alții. La fel este cu ereticii. Dacă Biserica i-ar lăsa „*în pace”*, atunci ei nu şi-ar da seama cât de mare este distanța care îi separă de

adevăr. Deci nu Biserica îi molipseşte de „lepră”, ci ea constată doar că sunt leproşi.

Să nu se uite că Biserica dă anatema cu scop pedagogic, pentru a arăta ereticilor că merg pe calea întunericului, şi că pentru a merge pe calea mântuirii trebuie să se lepede de rătăcire. Erezia strică sufletele, le murdăreşte atât de tare încât ereticul care moare nepocăit se duce direct în iad. **Numai dogmele dumnezeieşti oferă cadrul potrivit celui ce vrea să se mântuiască.**

Putem spune că dogmele au şi rolul de garduri (hotare întărite) care separă poporul lui Dumnezeu de restul lumii. Cine vrea să stea în afara acestor „*granițe*” îşi asumă autodistrugerea, îşi asumă chinurile veşnice. Pentru apărarea acestor „*granițe*” Sfinții Părinți s-au luptat până la moarte, fiecare dintre ei fiind gata să apere cu prețul vieții adevărul de credință…

Danion Vasile
(din volumul „*Dărmarea idolilor*”
cap. Despre cugetul Bisericii şi şoaptele diavolului)

N.n. Am socotit de cuviinţă, cu creştinească iubire şi duhovnicească responsabilitate, dar şi cu binecuvântarea bărbaţilor cu viaţă îmbunătăţită (Părintele Dumitru Stăniloae, Avva Ilie Cleopa, avva Sofian) că în vremuri de răscruce, încercare şi cernere duhovnicească, publicarea Hotărârilor dogmatice ale celor şapte Sfinte Sinoade Ecumenice *luate de Sfinţii Părinţi, făcători de minuni şi purtători de Dumnezeu participanţi, sunt absolut necesare călăuzirii păstorilor şi păstoriţilor pe calea îngustă şi împărătească a mântuirii, căci după cuvântul cel luminat de Sus, „**dacă nu ar fi mândrie, nu ar fi nici erezie !”**. Toţi cei care se opun acestor hotărâri dogmatice sau încearcă să modifice cumva cu puterea minţii lor necurăţite de patimi, sensul lor teologic profound şi insuflat de Sfântul Duh, se fac împotrivitori lui Dumnezeu, ajungând ei înşişi în preajma ereziei. Sau chiar în mijlocul ei (a se vedea cazul celor care împărtăşesc cu mai multe linguriţe sau se opun hotărârilor sinodale dintr-o lucuferică mândrie a minţii, autodeclarându-se „sfinţi” într-o iluzorie „teologie a enclavelor”, dar şi al celor munciţi de „demonii schimbării” cu orice preţ etc.) Rugăm, cu umilinţă şi cu zdrobire de inimă pe Domnul nostru Iisus Hristos şi pe Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu şi Pururea Fecioara Maria să binecuvânteze modesta noastră lucrare de trezire, luminare şi întărire a tuturor conştiinţelor ortodoxe. Dogmele Sfinţilor Părinţi reprezintă adevărate axiome teologice neschimbate şi neamestecate, neîmpărţite şi nedespărţite, insuflate de Duhul Sfânt prin vasele cele alese şi de aceea nu mai pot fi schimbate de nimeni, sub nici un motiv, căci în absenţa sfinţeniei şi a jertfirii bineplăcute lui Dumnezeu, textele teologice fundamentale modificate abuziv, artificial sau din viclene raţiuni sau neputinţe omeneşti reprezintă o hulire a celor sfinte, care să nu fie la nimeni, să nu fie ! Amin.*